

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

През 2015 г. е публикуван държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка по „Философия“. През 2018 г. той започна да функционира, а през 2020 г. завършва неговото прилагане за първи гимназиален етап. През този период бяха одобрени от МОН учебници и учебни помагала по „Философия“ (задължителна подготовка). Голям недостиг в българската научна литература е разработването на специфични методи на преподаване на психология и философия в средните училища, в които да бъдат реализирани изискваните от стандартите компетентности.

Съответствие на резултатите с поставените в проекта цели

Основната цел на проекта е да се открият проблемите, с които се сблъскват учителите при преподаването на новите учебни програми по «Философия» през първи гимназиален етап. Поради настъпилата пандемия от Ковид 19 предвидените срещи по места не бяха осъществени, но се реализираха срещи с учители от различни части на страната в гр. Баня и семинар в гр. Китен.

Втората основна задача е да се проучат новите методи и практики на преподаване на «Философия» в средните училища. Тъй като компетентностите заемат централно място в учебните програми (около 42% от броя часове) е необходимо те да се конкретизират и стандартизират по следните функционални компетентности – анализ на философски текст, създаване на аналитичен текст, анализ на казус, работа по проект, участие в дискусия и публично представяне. Бяха идентифицирани са затрудненията на учениците при прилагане на учебното съдържание в конкретен контекст и ситуация. Подбрани са подходи и механизми, които да прилагат учителите, съобразно спецификата на съответната аудитория, за задържане на тяхното внимание и постигане на очакваните резултати. Изготвен е анализ за средното равнище на усвояване на учебното съдържание, което ще послужи за основа за разработване на бъдещите матури по «Философия». На организирания срещи бе представено новото учебно съдържание и ще бъдат предложени механизми за сътрудничество между средните и висшите училища, начини за признаване на учебни дисциплини в бакалавърската степен и възможности за промяна начина на прием на кандидат-студентите във ФФ на СУ.

ТЕМАТИЧЕН ПРОЕКТ:

„НОВИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПРЕПОДАВАНЕТО НА ФИЛОСОФИЯ В СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА ПРЕЗ ПЪРВИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП“

РЪКОВОДИТЕЛ:
ПРОФ. Д-Р ХАРАЛАМБИ
ПАНИЦИДИС

ДОГОВОР № 80-10-161/
16.04.2020

ПЕРИОД НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРОЕКТА: АПРИЛ – НОЕМВРИ
2020

ОБЩА СТОЙНОСТ:
10 111 ЛВ.

Изпълнение на дейностите по проекта съгласно работната програма

В рамките на реализацията на проекта бяха изпълнени следните дейности:

- Среци с учители по философия и идентифициране на проблемите при преподаването на психология и философските дисциплини;
- Сравнителен анализ на учебниците и учебните помагала по „Философия“;
- Проведено бе емпирично изследване с учители, което бе ограничено по своите мащаби поради пандемията от Ковид 19
- Проведени са среци с учители, в които бяха обсъдени нови методи и подходи на преподаване;
- Организиран бе семинар в период 5-8.09.2020 г. в гр. Китен, в който взеха участие учители, университетски преподаватели и представители на МОН за обсъждане на резултатите от проекта.
- Предстои публикуване на научни текстове в сборник.

Обосновка на извършените разходи по проекта

Предвидените за реализирането на проекта средства не бяха изразходвани изцяло. Средствата са изразходвани за хонорари за екипа, от които 1/3 са млади учени, за командировки във връзка с провеждането на серия от работни среци и дискусии с учители от средното училище в гр. Баня и гр. Китен, както и за закупуване на техника поради необходимостта от осигуряването на надеждна техническа обезпеченост на екипа.

Обобщение на постигнатите научни резултати от проекта

При реализиране на проектната работна програма са постигнати следните научно – изследователски и научно-приложни резултати:

- Бе направен анализ на преподаването на философското образование в средните училища в България през първи гимназиален етап чрез среци с действащи в страна учители по „Философия“;
- Бяха идентифициране на проблемите, с които те се сблъскват в различните видове училища; разработване на механизми за тяхното преодоляване;
- Екипът работи по разработване на иновативни методи на преподаване, интерактивни подходи и техники за работа с различни групи ученици, за което допринесе и промяната, която настъпи в преподаването с оглед на пандемията.
- Разработени са специфични методи на оценяване под формата на тестове и казуси, в това число и подходящи за преподаване във виртуална среда.
- Разработване на допълнителни учебни ресурси по учебните програми за първи гимназиален етап по „Философия“ и „Психология“.

Посредством изследванията, проведените обсъждания и участието на колеги от цялата страна реализацията на проекта допринесе за повишаване равнището на преподаване на психология и философските дисциплини сред българските ученици. Членовете на екипа взеха участие в провеждането на обучения с учителите по философия от гимназиален етап. Бе проведен семинар с участието на учители, представител на РИО – гр. София, МОН и членовете на научния колектив за обмяна на идеи и обсъждане на стратегии за развитието на средното образование с фокус преподаването на цикъла философски дисциплини.

Разпространение на резултатите:

- Списък на публикациите в нереферирани списания и сборници
Ангелова, Й. Либералното образование на Хърст. – В: сп. Продължаващо образование, 2021 г. (приета за печат)
Бешкова, А. Какво означава да мислим критически. – В: Сборник с доклади от научна конференция „Измерения на компетентността“.
- Други форми на разпространение:
Обучения с учители в средното училище.